

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Чернівецького апеляційного суду**

08.08.2025

Чернівці, 2025

I. Вступ

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 191, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 08.08.2025 групою НПМ здійснено відвідування Чернівецького апеляційного суду (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали наступні представники групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльєнівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Шевчук Олександр Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Відвідування проведено у супроводі керівника апарату суду Сторожук Уляни Євгеніївни.

Загальна інформація

Посаду голови суду обіймає Марчак Віталій Ярославович.

Під час проведення відвідування відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень установи.

Об'єкт відвідування є судом апеляційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, - судом першої інстанції, з розгляду цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснюється Державною судовою адміністрацією України.

Загальна штатна чисельність суддів становить 22 посади, з яких 8 вакантні.

Суд розміщений у двох окремих корпусах: Судова палата з розгляду кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення, яка знаходиться за адресою: вулиця Міхая Емінеску, 4, місто Чернівці та Судова палата з розгляду цивільних справ, яка знаходиться за адресою: Центральна площа, 9, місто Чернівці.

Судова палата з розгляду кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення розміщена у окремій триповерховій будівлі та налічує два входи/виходи – основний (центральний) та службовий (фото 1, 2).

При вході до приміщення суду обладнано пост співробітників Служби судової охорони, які забезпечують пропускний режим, громадський порядок, захист усіх учасників судового процесу та здійснюють реєстрацію відвідувачів.

Також групою НПМ з'ясовано, що на пропускному пункті наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що відповідають актуальним термінам придатності, у разі необхідності викликається швидка допомога (фото 3).

Наявна система відеонагляду та стаціонарний металодетектор арочного типу (фото 4).

У будівлі суду розміщено 4 зали судових засідань, з яких 3 призначені для розгляду кримінальних справ. У них встановлено загородження зі спеціального захисного скла для розміщення обвинувачених (підсудних), засуджених та системи відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відео конференції (фото 5, 6, 7).

Вікна залів судового засідання для розгляду кримінальних справ заграбовані, що дозволяє забезпечити додержання вимог безпеки у цих приміщеннях та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

У суді облаштовано 3 камери для тримання обвинувачених (підсудних), засуджених (фото 8).

За маршрутом конвоювання до камерних приміщень наявне відеоспостереження та тривожні кнопки.

Під час відвідування у суді примусово утримувані особи не перебували.

Також групою НПМ відзначено належним чином облаштоване приміщення особового складу варту (фото 9), а саме:

- обладнано окремий санвузол для обвинувачених (підсудних), засуджених, який обладнано умивальником, туалетом та урною для сміття;

- встановлено бутель з питною водою згідно з пунктом 6.5.3 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Суди», затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 р. №175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010);

- наявний куточок для перебування службової собаки (фото 10).

Відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України та пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 у приміщенні суду обладнано кімнату для роботи

адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що забезпечує реалізацію їх права на захист (фото 11).

Згідно Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, у підвальному приміщенні Суду знаходиться найпростіше укриття, яке забезпечує можливість безпечного перебування громадян у разі оголошення повітряної тривоги та при виникненні інших надзвичайних ситуацій (фото 12).

Конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду не здійснюється з початку повномасштабного вторгнення в Україну у 2022 році, що підтверджується відповідними документами, наданими конвойною службою Національної гвардії України. Усі судові засідання здійснюються у режимі відеоконференції.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 16.11.2022. За його результатами встановлено порушення права на гідні умови тримання та прав осіб з інвалідністю.

Слід зазначити, що станом на 08.08.2025 недоліки та порушення, виявлені за результатами попереднього відвідування, не усунуті за винятком частково виконаної рекомендації щодо облаштування камер для обвинувачених (підсудних), засуджених.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010 передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для обвинувачених (підсудних), засуджених слід передбачати виходячи з розрахунку 3 камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Таким чином, при наявності в установі трьох залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 9 камер для утримання осіб вказаних категорій. Натомість обладнано лише 3 таких камери. Унаслідок цього створено передумови для порушення вимог щодо роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та інших маломобільних груп населення.

2. У порушення пункту 7.2.20 ДБН В.2.2-26:2010, початок сходів та пандусу не позначений тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху перед сходами.

3. У порушення пункту 8.3 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), у приміщенні суду відсутні тактильні інформаційні покажчики шрифтом Брайля, що повинні дублювати таблички з текстовою або графічною інформацією.

4. Також у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні суду не пристосовані для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній судовій адміністрації України, Чернівецькому апеляційному суду відповідно до компетенції:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожную залу судових засідань для розгляду кримінальних справ;

2. Вжити заходів щодо створення для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду.

Додаток: фототаблиця на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з
прав людини у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фототаблица

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

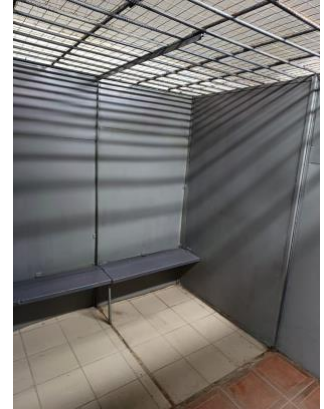

Фото 7

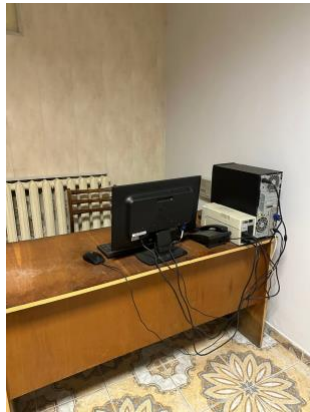
Фото 8

Φoto 9

Φoto 10

Φoto 11

Φoto 12

